

ICT Edu - modul 4

Moovly – izrada animiranog videa

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Sadržaj

1. Uvod – video u nastavi.....	3
2. Program Moovly.....	4
2.1. Registracija i prijava	5
2.2. Radno sučelje.....	7
2.3. Uređivanje animiranih video isječaka.....	8
2.3.1. Pozornica.....	10
2.3.2. Knjižnica.....	11
2.3.3. Scene.....	12
2.3.4. Vremenska crta.....	13
2.3.5. Animacije.....	13
2.3.6. Alatna traka.....	15
2.4. Upravljanje video isječcima.....	16
3. Savjeti za kreiranje animiranog videa.....	17
3.1. Postavljanje cilja	17
3.2. Definiranje publike.....	17
3.3. Ishodi učenja.....	18
3.4. Pisanje scenarija.....	18
3.5. Crtanje skice.....	18
3.6. Poštivanje autorskih prava.....	18
4. Savjeti za sigurnost na internetu.....	20
4.1. Kreiranje lozinke.....	20
4.2. Primjerenost sadržaja.....	20
4.3. Sigurno objavljivanje i dijeljenje.....	20
4.4. Savjeti za sigurnu prijavu i odjavu.....	21
5. Za kraj.....	22
6. Izvori i literatura.....	23

Moovly - izrada animiranog videa

1. Uvod – video u nastavi

U današnje vrijeme suvremena nastava je gotovo nezamisliva bez multimedije. Već je opće prihvaćena činjenica da učenici pamte svega 20 % onoga što čuju, 40 % onoga što vide, a 70 % onoga što čuju, vide te su u interakciji sa sadržajem učenja. Prednost multimedije je što računalno objedinjuje različite medije (tekst, slika, zvuk, animacija, video) u jednu smislenu cjelinu koja omogućava interakciju s učenicima. Nastavnici za tu svrhu često posežu za programima za izradu multimedijalnih prezentacija (MS Office PowerPoint, OpenOffice Impress, Prezi i sl.) jer su relativno jednostavni za izradu i uporabu. No, treba imati na umu da animacije i video isječci itekako mogu poslužiti kao prezentacijski mediji zbog efekta na gledatelje i točno odmjerenog vremena trajanja.

Prikazivanje video isječaka i animacija u nastavi pogodno je u svim etapama nastavnoga sata, ali i kao zadatak za učenje kod kuće (obrnuta učionica). Navest ćemo samo neke od ciljeva i mogućnosti uporabe ovih medija u nastavi:

- povećati motivaciju i angažman učenika
- olakšati učenicima usmeno i pisano izražavanje (lakše je opisati pojavu ili događaj koji se vidi od onoga koji se samo pročita)
- pomoći u razumijevanju pojava i procesa
- opisati postupak i korake u rješavanju zadataka ili izrade predmeta
- prikazati pojave i pokuse koje je nemoguće izvesti u učionici ili otići na terensku nastavu

U postizanju ishoda učenja još je veći učinak ako učenici izrađuju svoje video isječke jer pri tome razvijaju kreativnost, odgovornost za svoj rad, međusobnu komunikaciju i uvažavanje i digitalnu pismenost, rade u timu, povezuju znanja iz više predmetnih područja, itd.

Učenici mogu:

- pripremiti i opisati događaje iz prošlosti ili lektirnog djela
- snimati kratke igrane, dokumentarne ili animirane filmove prema vlastitom scenariju
- izvještavati o nekom događaju u školi i okolici
- snimati sebe kako izvode usmeno izlaganje ili neku radnju što im može poslužiti za analizu

Izrada video isječaka i animacija do sada je predstavljala određeni problem jer su potrebne veće vještine i novčana sredstva (video oprema, komercijalni programi kao Adobe Premiere Pro, Adobe Flash, Pinnacle Studio) te više vremena za stvaranje. Na tržištu se mogu pronaći programi za uređivanje video isječaka kao što je popularni MS Windows Movie Maker. Ovaj program dolazio je u sastavu Windowsa XP, no za sljedeće verzije Windowsa potrebno ga je preuzeti s interneta i instalirati na računalo. Treba napomenuti da Movie Maker omogućava izradu video isječaka iz slika što može biti zamjena za računalne prezentacije.

Commented [V1]:
Eduktor pokreće Prezi „Moovly – izrada animiranog videa“ (1. korak)
2. korak:
Prikazivanje videa „Djeca Afrike“ i „Gustoća naseljenosti“

Commented [V2]:
3. korak:
Nakon prikazivanja primjera izrađenih u Moovlyju pitati sudionike jesu li već vidjeli (npr. na YouTube-u) ili izrađivali sami ovakve animirane filmove.

Objasniti prednosti multimedije u nastavi.

Potaknuti sudionike na usporedbu prezentacijskih alata i video isječaka. Istaknuti prednosti i nedostatke jednih i drugih. Npr. u prezentacijama govornik može zaustaviti predavanje i dati dodatna objašnjenja. Video isječci više motiviraju gledatelje, jednostavnije su za prikazivanje i objašnjavanje nekog procesa, imaju odmjerenije vrijeme trajanja.

Commented [V3]:
4. korak:
Prezentirati i pročitati mogućnosti videa u nastavi. Potaknuti sudionike da navedu još neke mogućnosti uporabe videa iz svoje nastavne prakse.

Commented [V4]:
5. korak:
Upoznati sudionike koje su prednosti izrade videa (općenito) za učenike.
Pročitati što učenici mogu izraditi pomoću videa.

6. korak:
Potaknuti sudionike da navedu još neke mogućnosti uporabe videa za učenike.

Commented [V5]:
7. korak:
Navesti neke stolne uređivače videa, u prvom redu program Windows Movie Maker.

Razvojem Web 2.0 alata pojavljuju se brojni online video uređivači čija je prednost da ih korisnici ne trebaju instalirati na računalo, niti održavati softver. Korisnici do svojeg rada mogu pristupati sa svakog računala ili nekog drugog uređaja a izrada videa je pristupačna i jednostavna. Osobito je važno za nastavu kada više korisnika može raditi na jednom materijalu, bilo u školi ili kod kuće. Gotov materijal se može dijeliti na uslugama kao što je YouTube ili ugraditi na web stranice te preuzimati na računalo (ne vrijedi za sve programe). Treba imati svakako na umu da online programi nemaju mogućnosti uređivanja kao stolni programi, a besplatne inačice programa imaju često nižu rezoluciju videa, ograničen prostor na serveru ili dužinu trajanja videa. Brzina pristupa internetu i konfiguracije računala mogu također utjecati na kvalitetu izrade videa pa je preporučljivo izrađivati kraće video isječke te ne pretjerivati s efektima.

Navest ćemo neke od online uređivača videa:

- YouTube Video Editor (<http://www.youtube.com/>)
- WeVideo (<https://www.wevideo.com>)
- Pixorial (<http://www.pixorial.com/>)
- One True Media (<http://www.onetruemedia.com/>)

Uređivači animacija:

- GoAnimate (<http://goanimate.com/>), komercijalni program
- PowToon (<http://powtoon.com>)
- Moovly (<http://www.moovly.com/>)

2. Program Moovly

Moovly je Web 2.0 platforma za izradu animiranih video isječaka (program ih naziva *Moovs*), a nalazi se na adresi <http://www.moovly.com/>. Program pruža mogućnost izrade animiranih prezentacija, interaktivnih infografika, video isječaka (samo komercijalna licenca), e-čestitki i promidžbenih poruka.

Slika 1: Početna stranica Web 2.0 alata Moovly

Commented [V6]:

7. korak:

Opisati prednosti Web 2.0 alata; rad u oblaku, dijeljenje s drugim korisnicima, ugrađivanje videa na web stranice, ali i njihove nedostake u usporedbi sa stolnim programima.

Commented [V7]:

7. korak:

Navesti primjere Web 2.0 alata za uedivanje videa.

Eduktor može navesti još neke primjere programa i/ili potaknuti sudionike da iznesu svoja iskustva s obzirom da postoje brojni uređivači videa.

Commented [V8]:

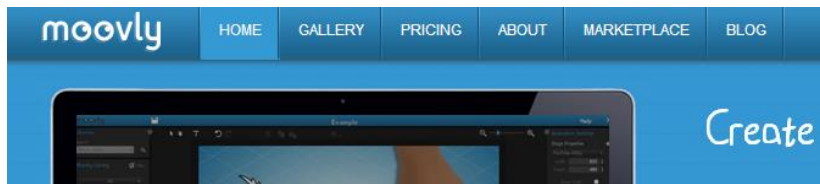
RADIONIČKI DIO

– UPOZNAVANJE PLATFORME MOOVLY I REGISTRACIJA

Eduktor će sa sudionicima u internetskom pregledniku otvoriti Moovly na adresi <http://www.moovly.com>.

Opisati će svrhu i mogućnosti platforme za izradu video animacija.

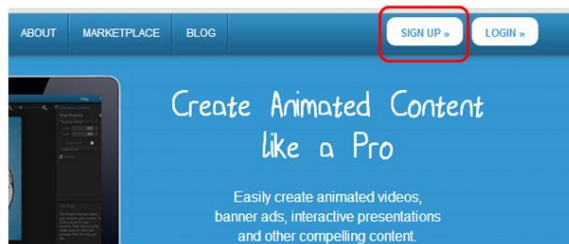
Na izborniku početne stranice nalazi se galerija s objavljenim radovima korisnika – *Gallery*, na stranici *Pricing* nalazi se usporedba ponuđenih licenci, u ovom priručniku prikazat ćemo mogućnosti besplatne licence. *Blog* je stranica s novostima i korisnim savjetima.

Slika 2: Izbornik početne stranice.

2.1. Registracija i prijava

Za početak rada u Moovlyju potrebna je registracija. Na početnoj stranici (u gornjem desnom uglu) odabrat ćemo mogućnost *Sign Up*. Sljedeći put kod pristupa programu za prijavu birat ćemo gumb *Login*.

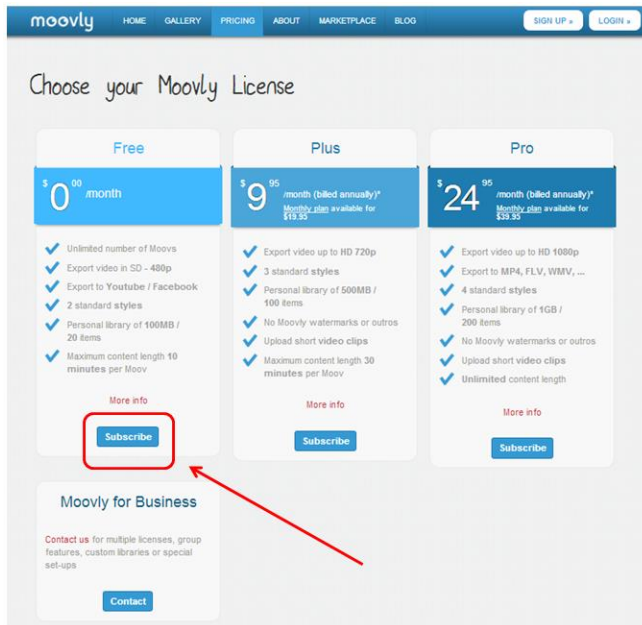
Slika 3: Registracija u Moovly

Nakon odabira gumba *Sign Up* pojavit će se stranica *Pricing* te ćemo odabrati licencu koja odgovara potrebama autora. U našem slučaju odabrat ćemo besplatnu licencu *Free* te odabrati gumb *Subscribe*. Važno je napomenuti da besplatna verzija ima mogućnost neograničenog broja animacija rezolucije 480 piksela, a pohrana vlastitih multimedijalnih objekata u osobnoj knjižnici (*Personal Library*) je ograničena na 100 MB ili 20 datoteka te se na animaciji pojavljuje vodeni žig s natpisom Moovly.

Commented [V9]:
Prikazati sadržaj web sjedišta Moovly pomoću izbornika.

Commented [V10]:
Prikazati postupno svaki korak registracije.
Nakon svakog koraka sudionici izvode samostalno taj korak registracije.
Eduikator provjerava imaju li sudionici problema s registriranjem.

Commented [V11]: Objasniti razliku između besplatne licence i komercijalnih.

Slika 4: Odabir besplatne licence

U daljnjem koraku ispunit ćemo obrazac prijave s potrebnim podacima (ime, prezime, e-pošta, lozinka). Lozinka treba sadržavati osam znakova od kojih je barem jedno veliko slovo i jedan broj, u protivnom dobit ćemo upozorenje o grešci.

Commented [V12]:
Preporučiti korištenje adrese e-pošte koju sudionici najčešće koriste. Dati savjete za sastavljanje sigurne lozinke prema uputama na 19. stranici priručnika.

Slika 5: Popunjavanje obrasca registracije

Nakon popunjavanja obrasca potrebno je označiti mogućnost *I accept the Privacy Statement and the Terms & Conditions (Prihvaćam izjavu o zaštiti privatnosti te Uvjete i Odredbe.)* te ih proučiti. Odabir primanja novosti (*Moovly newsletter*) je proizvoljan. Registraciju završavamo odabirom gumba *Sign Up*. Na vašu e-poštu stići će pismo s poveznicom koju trebate potvrditi kako biste sljedeći puta mogli pristupiti programu.

Registracija u Moovly omogućena je i putem Facebook računa.

Kod prijave (gumb *Login* na početnoj stranici) upisuje se e-pošta i lozinka, te prijavu potvrđujemo ponovnim odabirom gumba *Login*.

Slika 6: Prijava u Moovly

2.2. Radno sučelje

U radnom sučelju otvara se stranica *My Moovs* koja sadrži sve radove korisnika te predloške (*My Templates*) za izradu animacija koji se mnogu kupiti ili besplatno preuzeti sa stranice *Marketplace* (Tržnica) pomoću kredita (*credits*), cijena 10 kredita je 1 američki dolar. Na stranici *My Moovs* nalaze se i obavijesti autorskog tima programa Moovly. Odabirom gumba *New project* označenog sa znanom + započinje izrada nove animacije. Na stranici *Help* nalaze se savjeti i pomoć u radu na platformi Moovly.

Commented [V13]: Upozoriti sudionike kako je moguće da program za e-poštu automatski premijesti ovo pismo u *otpad*.

Naglasiti važnost potvrde poveznice u pristigloj e-pismu.

Commented [V14]:

Objasniti način prijave kod ponovnog pristupanja platformi Moovly, slika 6.

Commented [V15]:

Opisati sadržaj stranice *My Moovs*, slika 7.

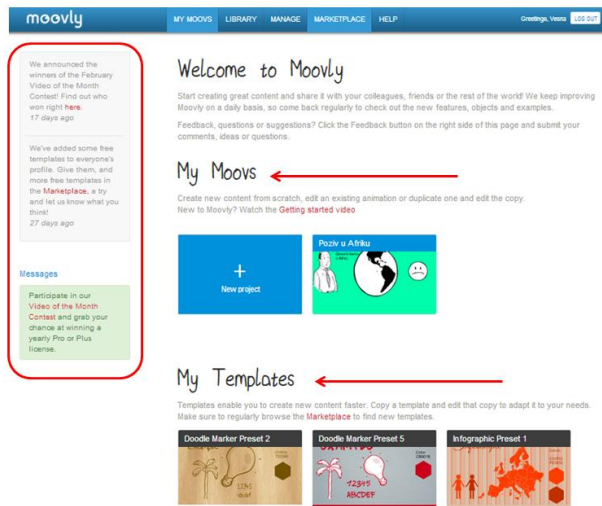
Commented [V16]:

Eduktor zajedno sa sudionicima započinje izradu novog animiranog videa – odabir gumba *New project*.

Prikazati postupno svaki korak pokretanja izrade animiranog videa.

Sudionici ponavljaju korake izrade videa.

Eduktor provjerava imaju li sudionici problema s pokretanjem izrade novog videa.

Slika 7: Radno sučelje platforme Moovly

2.3. Uređivanje animiranog video isječka

Odabirom gumba *New project* pojavit će se obrazac u koji se upisuje naziv i opis animacije te biramo gumb *Continue*.

Create New Moov

Please enter the details of your new Moov below (What is a Moov?). Fields marked

Title*

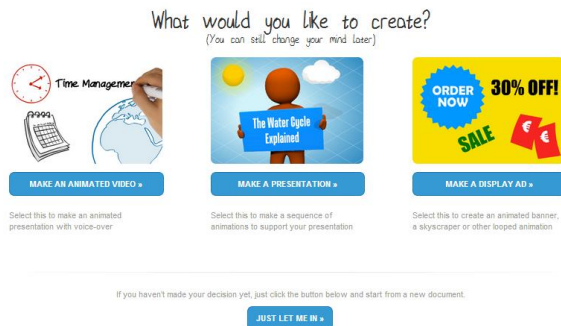
Description

Slika 8: Naziv i opis novog animiranog videa (Moov)

Sljedeći korak je izbor vrste videa (Moov). Moguće je izraditi animirani video, prezentaciju ili promidžbenu poruku, no može se jednostavno nastaviti odabirom gumba *Just let me in* pa kasnije odabrati vrstu videa.

Commented [V17]: Kod izbora vrste videa, edukator će objasniti razliku između animiranog videa i animirane prezentacije (zaustavljanje na pojedinim scenama, u Flash formatu)

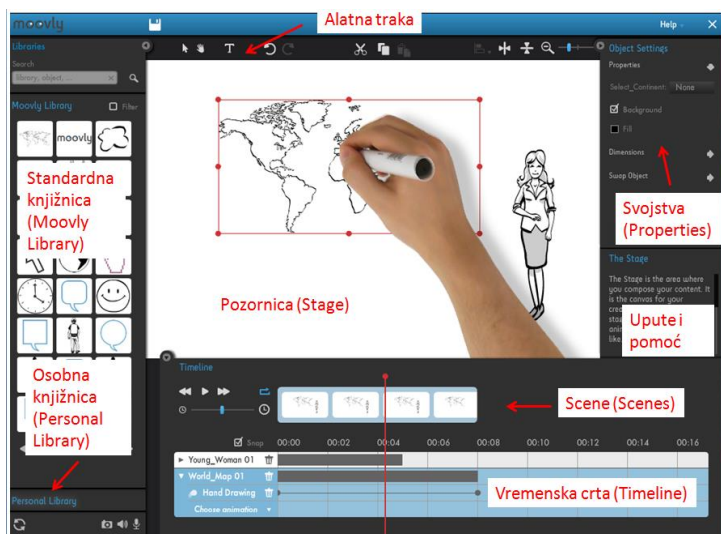

Slika 9: Odabir vrste animacije

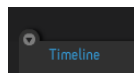
Razlika između animiranog videa i prezentacije je u tome što se prezentacija zaustavlja u pojedinim sekvencama što govorniku omogućava davanje dodatnih objašnjenja ili interakcije s publikom. Prezentacija je pogodna kod izrade digitalnog nastavnog materijala za metodu obrnute učionice (*Flipped Classroom*), naime učenik se može lakše vraćati na sekvence objašnjenja nekog obrazovnog sadržaja.

U skočnom prozoru otvorit će se uređivač video animacije (*Moovly Editor*).

Slika 10: Uređivač animacije (Moovly Editor)

Pojedini paneli mogu se zatvarati, odnosno proširivati odabirom na strelicu

Commented [V18]:

Eduktor ukratko opisuje pojedine dijelove uređivača video animacija, slika 10.

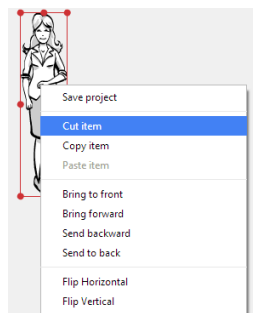
- Pozornica
- Knjižnica (Moovly i osobna)
- Scene
- Vremenska crta i kazaljka
- Alatna traka
- Svojstva

Savjetovati sudionike da prije početka izrade animiranog videa poželjno je izraditi scenarij videa; tekst na 17. stranici priručnika. Eduktor pokreće Prezi : „[Savjeti za pisanje scenarija animiranog videa](#)“

Obraditi Prezi prezentaciju; potaknuti sudionike da iznose svoja mišljenja i iskustva.

2.3.1. Pozornica

Središnji dio uređivača je *pozornica (Stage)*. Možemo zamisliti da je to list papira na kojemu se događa radnja animiranog video isječka. Na pozornicu se prenose svi multimedijalni objekti iz knjižnice (Library) i osmišljavaju se događanja u videu. Kada kliknemo mišem na neki lik (objekt) koji je na pozornici, on postaje označen te se može premješati po pozornici, može mu se određivati veličina, okretati, kopirati ili izbrisati. Desnom tipkom miša pojavljuje se skočni izbornik te biramo opcije za lik.

Slika 11: Opcije za objekt na pozornici

Objekt se može izrezati (*Cut item*), kopirati (*Copy item*), lijepiti na drugo mjesto (*Paste item*), staviti ispred (*Bring to front*, *Bring forward*) ili iza drugog objekta (*Send backward*, *Send to back*), zatim zrcaliti vodoravno (*Flip Horizontal*) i okomito (*Flip Vertical*).

Klikom na pozornicu moguće je izmijeniti *svojstva (Properties) pozornice* (na desnoj strani prozora uređivača), boju pozadine, veličinu te mod između prezentacije i videa. Na isti način svakom objektu na pozornici mogu se mijenjati svojstva.

Slika 12: Promjena svojstva pozornice

Commented [V19]: U nastavku radioničkog dijela edukator vodi sudionike kroz izradu animiranog videa **prema scenariju radionice**.

Polaznici trebaju usvojiti:

- uređivanje svojstva pozornice (stage)
- dodavanje likova iz standardne knjižnice (library) na pozornicu i uređivanje svojstva (uvećavanje, razmještanje, zrcaljenje)
- dodavanje, proširivanje trajanja, rezanje (split) i zamjenu scena (scenes),
- pridruživanje animacija likovima
- sinkroniziranje događanja na pozornici
- pisanje teksta na pozornici i uređivanje svojstva
- dodavanje fotografija u osobnu knjižnicu

2.3.2. Knjižnica

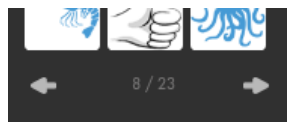
Svi multimedijalni objektni se nalaze u *knjižnici (Library)* koja se sastoji od dva dijela. Prvi dio čine standardni Moovly likovi (*Moovly Library*), a u drugom dijelu korisnici mogu spremati svoje crteže, fotografije, zvuk, glazbu i video isječke (*Personal Library*). Potrebno je ponovo napomenuti da broj i veličina datoteka u osobnoj knjižnici ovisi o odabranoj licenci te da se video isječci ne mogu pohranjivati u besplatnoj verziji.

Prolaskom pokazivača miša po objektima u standardnoj knjižnici pokazat će se pojedini lik uvećan. Ukoliko neki lik ima unaprijed definiranu animaciju (na primjer; pokret, okretanje, pojavljivanje) to će se pokazati u preglednom prozorčiću. Odabrani likovi se prenose mišem na pozornicu iz *knjižnice (drag & drop)*.

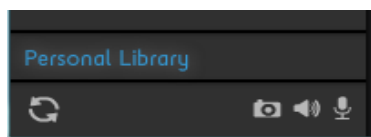
Slika 13: Neki od likova u standardnoj Moovly knjižnici

Standardna *Moovly knjižnica* ima likove na dvadesetak kartica koje pregledavamo klikom na strelice na dnu knjižnice.

Slika 14: Odabir kartica u standardnoj Moovly knjižnici

U *osobnu knjižnicu* pohranjuju se datoteke iz računala odabirom odgovarajuće ikonice.

Slika 15: Osobna knjižnica

Odabirom ikonice fotoaprata (📷) s računala prenosimo fotografije i crteže, a odabirom ikonice zvučnika (🔊) prenosimo glazbu i zvuk. Ikonica mikrofona (🎤) služi za direktno snimanje zvuka u Moovly. Treba napomenuti da se glazba i zvuk prenose na pozornicu kao i likovi, no neće biti vidljivi na *pozornici*, već samo na vremenskoj crti.

Commented [V20]: Napomenuti da ukoliko prenosimo datoteke s interneta **važno je poštivati autorska prava**, a to očekujemo i za nas. Preporučiti korištenje Creative Commons licenci, stranica 18. priručnika.

2.3.3. Scene

Scene (Scenes) su kadrovi animiranog videa, a njihov broj i dužina trajanja ovisit će o zamišljenom scenariju.

Slika 16: Scene

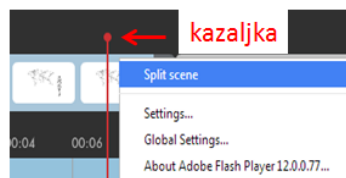
Scene se dodaju odabirom ikonice s oznakom plus (+), a brišu na ikonicu kante za smeće (☒). Ako se odabere mod video animacije kao prezentacija tada svaka scena predstavlja jedan slajd.

Slika 17: Scene u modu prezentacije

U modu za izradu prezentacija na scene se dodaju oznake za zaustavljanje videa u željenom trenutku.

Kroz animirani video se krećemo pomicanjem crvene okomite linije – kazaljke. Video u cijelosti može se pregledati odabirom ikonice za prikazivanje videa (▶).

Slika 18: Podijela scene

Scene je moguće i podijeliti tako da se odabere željeno mjesto u animaciji koje odredimo pomicanjem kazaljke te klikne desnom tipkom miša. Pojavit će se skočni izbornik na kojem se odabere opcija *Split scene*.

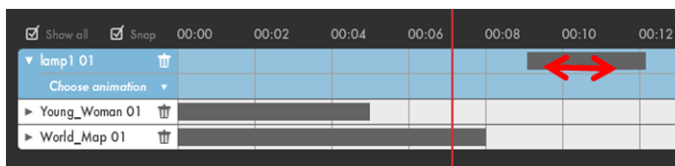
Ukoliko u animiranom videu postoji više scena, moguće im je zamijeniti mjesta tako da lijevom tipkom miša označimo scenu te držeći je prenosimo na drugo mjesto (*drag & drop*).

Slika 19: Zamjena mjesta scena

2.3.4. Vremenska crta

Na vremenskoj traci prikazani su svi objekti u video animaciji te im je grafički prikazano trakom vrijeme gdje se pojavljuju u video animaciji i koliko dugo traju. Odabirom objekta lijevom tipkom miša može se pomicanjem lijevo – desno odrediti trenutak kada će se objekt pojaviti u videu.

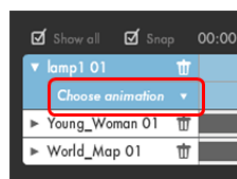

Slika 20: Odabir trenutka pojavljivanja objekta

Ako se pak objekt označi mišem za kraj, može se produljiti ili skratiti vrijeme trajanja objekta na sceni.

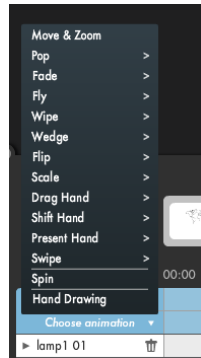
2.3.5. Animacije

Označavanjem objekta na vremenskoj traci pojavit će se opcija s natpisom *Choose animation*.

Slika 21: Odabir izbornika za animacije

Odabirom opcije *Choose animation* pojavljuje se izbornik standardnih animacija te animacije specifične za odgovarajući lik.

Slika 22: Izbornik animacija za likove

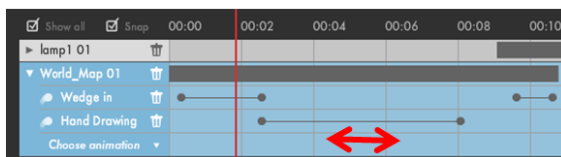
Standardne animacije uključuju zumiranje, iskakanje, isčezavanje, okretanje, brisanje, promjena veličine, nestajanje i pojavljivanje, no posebno Moovlyja su animacije s prikazom ruke koja donosi, povlači ili crta objekt, to jest piše tekst. Jedan objekt može imati više animacija.

Slika 23: Animacija ruke koja donosi objekt na scenu

Specifične animacije za određeni lik nalaze se na dnu izbornika animacija te ih je potrebno uključiti. Na primjer, globus ima animaciju okretanja – spin.

Na vremenskoj traci animacije su označene s linijom omeđenom točkama. Poput objekata i animacije se mogu pomicati lijevo – desno na vremenskoj crti, a većini objekata produljiti ili skratiti vrijeme trajanja animacije.

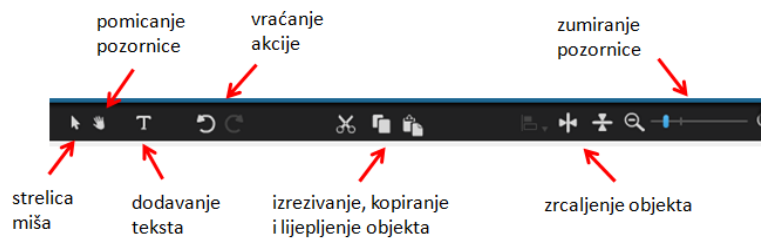
Slika 24: Razmještanje animacija na vremenskoj crti

Animacije se mogu ukloniti odabirom ikonice kante za smeće (🗑️).

Commented [V21]: Napomenuti kako željeni efekt se postiže kombinacijom više animacija te uređivanjem i pravovremenim postavljanjem likova na pozornici. No, kako će animirani video izgledati najviše ovisi o autorovoj mašti i kreativnosti.

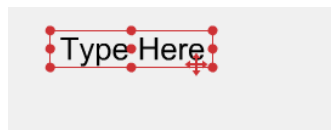
2.3.6. Alatna traka

U alatnoj traci koja se nalazi na vrhu prozora uređivača, nalaze se uobičajni alati za uređivanje.

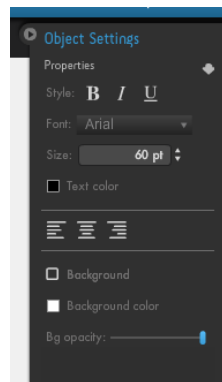
Slika 25: Alatna traka

Odabirom oznake slova „T“ u alatnoj traci na pozornici može se upisati tekst u označeno polje *Type Here*.

Slika 26: Polje za pisanje teksta na pozornici

Istovremeno u svojstvima (Properties) pojavit će se kartica s opcijama za određivanje fonta, veličinu i boju slova, centriranje teksta.

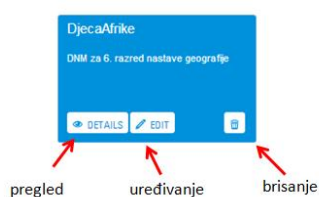

Slika 27: Opcije fonta

Rad u uređivaču animiranog videa završavamo klikom na ikonicu diskete u gornjem lijevom uglu ( ) za spremanje video animacije te zatvaranjem prozora. Tijekom rada uređivač automatski sprema video animaciju.

2.4. Upravljanje animiranim video isječcima

Na stranici My Moovs pronaći ćemo naše video animacije te možemo upravljati njima. Prelaskom pokazivača miša preko videa pokazat će se opcije pregleda, uređivanja i brisanja.

Slika 28: Upravljanje video animacijama

Kad odaberemo mogućnost pregleda pojavit će se stranica na kojoj možemo pregledati video uradak, ponovo ga uređivati, preuzeti na računalo, objaviti na YouTube-u i Facebook-u ili dijeliti s drugim korisnicima.

Slika 29: Pregled video animacije

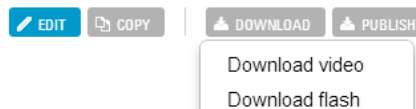
Video preuzimamo odabirom gumba *Download*, a tada će se pojaviti dvije mogućnosti – preuzimanje kao video (mp4 format) ili kao flash.

Commented [V22]: U završnom dijelu radionice edukator će uputiti sudionike kako:

- pregledati animirani video
- ponovo urediti
- brisati
- kopirati
- dijeliti video s drugim korisnicima
- preuzeti video na računalo
- objaviti video na YouTubeu, Facebooku , galeriji Moovly

Commented [V23]: Važno je ponovo napomenuti razliku između animiranog videa i animirane prezentacije.

Slika 30: Preuzimanje videa

Ako je video animacija izrađena kao prezentacija, tada svakako treba odabrati opciju *flash* kako bi se prezentacija zaustavljala u određenim sekvencama.

U tri sljedeća koraka bira se rezolucija videa i način prikaza, no kako je riječ o besplatnoj licenci potvrđujemo jedinu ponuđenu opciju te gumb *Next step*, a na kraju trećeg koraka *Finish export*. Nakon nekoliko minuta (vrijeme ovisi o veličini video animacije) na prijavljenu adresu e-pošte stići će poveznica za preuzimanje videa.

3. Savjeti za kreiranje animiranog videa

Prije izrade videa preporučljivo je napraviti dobru pripremu i plan rada prema sljedećim koracima.

3.1. Postavljanje cilja

Malo je ljudi koji mogu u jednome dahu sastaviti scenarij za video ili prezentaciju. Kreirajući odmah dio po dio ponekad se izgubi smisao i logika priče. Dobro bi bilo postaviti si pitanja:

- Zašto mi je potreban ovaj video?
- Što želim postići s njom?
- Tko će gledati ovaj video?
- Zašto bi oni bili zainteresirani?
- Kako će mi koristiti ovaj video?
- Kako će to utjecati na moje učenike?

3.2. Definiranje publike

Dobro je zapitati se kakve sposobnosti i znanja imaju vaši učenici:

- Što učenici već znaju o tome sadržaju?
- Koja je njihova razina znanja i vještine o ovoj temi?
- Koji stil jezika bi trebalo koristiti da bi se objasnila tema?

3.3. Ishodi učenja

Razradite ishode učenja; napišite koja znanja i vještine svojih učenika želite postići nakon gledanja videa. Sastavite pitanja i zadatke koje ćete učenicima postaviti prije ili poslije gledanja videa. Načinite listu novih pojmova koje usvajaju.

3.4. Pisanje scenarija

Kada ste sve isplanirali možete početi sastavljati scenarij. Predvidite koliko će video trajati te koliko će brzo učenici moći čitati tekst ili pratiti govor. Pisanje scenarija je kreativan posao, oslobodite maštu.

3.5. Crtanje skice

Na papiru nacrtajte sekvence vašeg animiranog videa – okvire pojedne scene; skicirajte likove, napišite tekst koji ćete izgovoriti ili napisati. Na ovaj način bit će vam lakše osmisliti redoslijed događanja u videu.

3.6. Poštivanje autorskih prava

Ukoliko koristite multimedijalne sadržaje preuzete s interneta, tada trebate pripaziti jesu li zaštićeni autorskim pravima. Isto tako, možda želite svoj rad dijeliti s drugima, ali zaštititi neka autorska prava. Preporuka je koristiti materijale označene s *Creative Commons* (CC), odnosno svoj rad označiti ovom licencom.

Slika 31: Crative Commons licenca Imenovanje - Nekomercijalno

Crative Commons je neprofitna organizacija koja želi proširiti broj kreativnih radova dostupnih drugima da legalno koriste i dijele, a službena stranica im je <http://creativecommons.org/>.

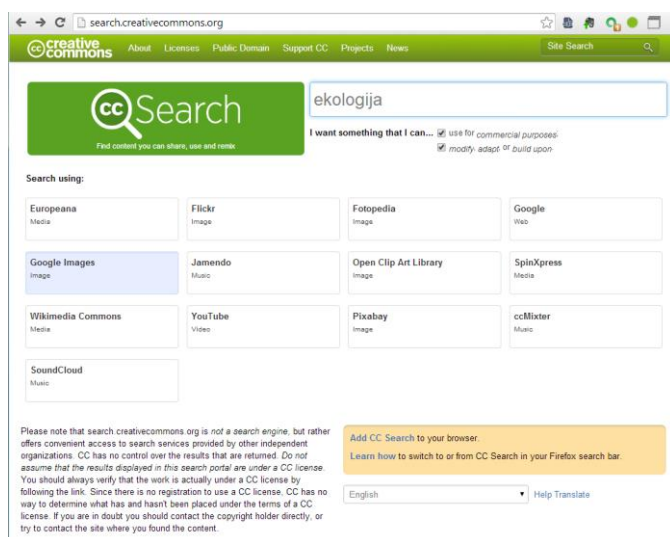
Ponuđene licence su:

- **Imenovanje** - datoteke su koje se smiju dijeliti i remiksirati, ali se moraju priznati i označiti autori djela.
- **Imenovanje - Nekomercijalno** - datoteke su koje se mogu dijeliti i remiksirati, ali se moraju priznati i označiti autori djela. Nije dozvoljeno koristiti datoteku u komercijalne svrhe.
- **Imenovanje – Nekomercijalno - Bez prerada** - datoteke se smiju dijeliti, ali isto tako važno je imenovanje, ali datoteka se ne smije remiksirati niti koristiti u komercijalne svrhe.

- **Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima** - datoteka se može dijeliti i remiksirati, ali i imenovati autore djela, pri čemu nije dozvoljeno korištenje u svrhu reklame i njoj sličnih stvari, ali je također datoteku potrebno dijeliti pod istim uvjetima.
- **Imenovanje - Bez prerada** - datoteka se smije dijeliti, ali ne i remiksirati, a potrebno je i imenovanje.
- **Imenovanje - Dijeli pod istim uvjetima** - datoteka se smije dijeliti i remiksirati, ali je potrebno dijeliti pod istim uvjetima i imenovati autore djela.

Odgovarajuću licencu prema potrebama možemo pronaći na adresi

<http://creativecommons.org/choose/>

Slika 32: Pretraživanje multimedijalnih sadržaja s Creative Commons licencom

Na web stranici <http://search.creativecommons.org/> pretražuju se multimedijalni sadržaji s Creative Commons licencom. U polje za pretraživanje upiše se željeni pojam (primjer: ekologija), a potom se označi web tražilica ili repozitorij s kojeg želimo dobiti rezultate pretraživanja.

4. Savjeti za sigurnost na Internetu

Moovly je online platforma za izradu animiranih video isječka, to znači da svoje radove možete uređivati ili pregledavati sa svakog računala ili mobilnog uređaja (tableti, pametni telefoni) gdje god postoji pristup internetu. Brojne su prednosti takvog rada. Na primjer, video možete uređivati kod kuće, načiniti izmjene u zbornici te prikazivati u učionici, a sve bez korištenja CD-ROM-a ili USB stickova.

S druge strane, uvijek treba voditi računa o pravilima ponašanja i sigurnosti na internetu. Ponekad i neka bezazlena šala ili neoprez može imati neugodne posljedice. Više informacija o sigurnosti djece i mladih na Internetu može se naći na stranicama Centra za sigurniji Internet www.sigurnijiinternet.hr.

4.1. Kreiranje lozinke

Pridržavajte se sljedećih uputa za kreiranje lozinke:

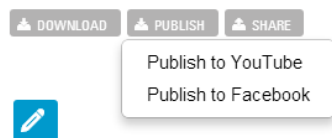
- lozinka za Moovly mora sadržavati osam znakova od kojih je barem jedan znak veliko slovo i jedan broj
- ne koristite svoje ime ili korisničko ime kao dio lozinke
- ne koristite neku cijelu riječ ili frazu
- ne koristite istu lozinku na više sustava

4.2. Primjerenost sadržaja

Vodite računa da sadržaj vašeg videa ili videa vaših učenika bude primjeren njihovoj dobi te da ne vrijeđa gledatelje ni po kojoj osnovi – manjinskoj, rasnoj, spolnoj, vjerskoj i slično.

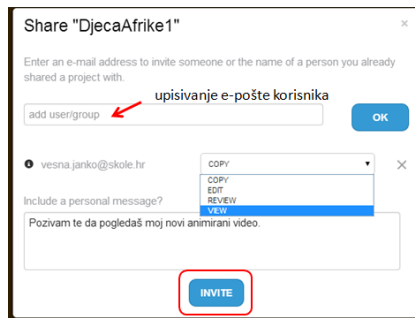
4.3. Sigurno objavljivanje i dijeljenje

Moovly ima mogućnost objavljivanja (gumb *Publish*) animiranog video direktno na YouTube i Facebook ukoliko korisnik ima otvorene račune na ovim mrežnim uslugama. Valjalo bi dobro razmisliti prije nego odaberemo ovu mogućnost jer video automatski postaje javno objavljen.

Slika 33: Javno objavljivanje animiranog videa

Druga mogućnost je dijeljenje videa (gumb *Share*). Video se može dijeliti s korisnicima platforme Moovly, ali i pozvati nove korisnike. U svakom slučaju, treba voditi računa s kime i na koji način ćemo dijeliti video uradak.

Slika 34: Dijeljenje video animacije

Odlučimo li se za dijeljenje videa, u prozoru kao na slici 34 upisat ćemo adresu, odnosno adrese e-pošte korisnika te odlučiti se za jednu od mogućnosti dijeljenja:

- copy – dijeljenje kopije animiranog videa, drugi korisnik može uređivati kopiju videa bez utjecaja na originalni rad
- edit – dijeljenje originalnog videa, pogodno za timski rad, više korisnika mogu uređivati jedan video
- review, view – korisnik može samo pregledavati video

Ako želite da vaši učenici izrađuju animirani video, uputno je da vi otvorite novi projekt sa svoga Moovly računa, a onda dijelite rad s učenicima (*edit*). Na ovaj način imat ćete uvid u aktivnosti učenika te im možete pomoći ili korigirati rad.

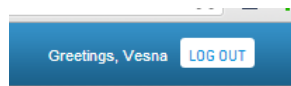
U pozivnicu za dijeljenje možemo napisati poruku, a zatim odabrati gumb *Invite – pozovi*. Korisnik će ubrzo dobiti na e-poštu poveznicu na vaš video.

4.4. Savjeti za sigurnu prijavu i odjavu

Radite li na javnim računalima (škola, ured, knjižnica), budite na oprezu kod prijave te nemojte zaboraviti odjaviti se sa Moovly računa. Kod prijave (slika 6) razmislite hoćete li koristiti prijavu putem Facebook računa, tada treba voditi računa da se na kraju rada odjavljujete i s Moovly i s Facebook računa.

Na javnim računalima nije preporučljivo uključiti mogućnost *Remember me – zapamti me* kao na slici 6 jer će biti zapamćeno na web pregledniku vaše korisničko ime / e-pošta i lozinka.

Na kraju rada, odjavite se odabirom gumba *Log Out* na desnom gornjem uglu ekrana.

Slika 35: Odjava iz platforme Moovly

5. Za kraj

Pozivamo vas da koristite ovaj intuitivan i jednostavan program za unapređenje i obogaćivanje nastave multimedijalnim sadržajima. Vjerujemo da ćete Vi i vaši učenici spoznati vrijednost poticanja kreativnosti pomoću izrade animiranih video isječaka.

Ponovimo još jednom, animirani video možete:

- koristiti u svim tipovima i etapama nastavnog sata
- koristiti za izvještavanje, stvaranje i objašnjavanje nastavnih sadržaja
- dijeliti kako bi učenici učili ili ponavljali sadržaje kod kuće (obrnuta učionica)
- koristiti za poticaj učenicima da se pomoću Moovlyja kreativno izražavaju

6. Izvori i literatura

1. <http://creativecommons.org/>
2. Mario Dumančić, Mogućnosti korištenja multimedije u provedbi nastavnog procesa, prezentacija
3. <http://community.eflclassroom.com/profiles/blogs/50-ways-to-use-video-in-the-classroom>
4. <http://edtechteacher.org/index.php/teaching-technology/presentation-multimedia/112-video>
5. <http://www.slideshare.net/synergybroadcast/using-video-in-the-classroom-1075794>
6. <http://www.moovly.com/>
7. Darko Rakić, Primjena multimedijских sadržaja u nastavi, prezentacija